

Forfatter: Gyllembourg-Ehrensward, T. C.

Titel: Udrag fra Ægtestand

Citation: Gyllembourg-Ehrensward, T. C.: "Ægtestand", i Gyllembourg-Ehrensward, T. C.: *Ægtestand*, udg. af Vibeke Blaksteen, Daneklærerforeningen/Skov, cop. 1982, s. 199. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-gyllem15-shoot-idm140012812777824/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Ægtestand

deres syn på kvinder. Den stigende politiske debat fra 1830'erne og frem resulterede i udgivelsen af en lang række tidsskrifter og aviser, der kom til at fungere som et vigtigt forum for borgerskabets politiske og kulturelle diskussioner. Velstandstigningen i 1830'erne foregedede i det hele taget efterspørgslen efter litteratur, og forlagsindustrien blomstrede, bl.a. med oversættelser af udenlandsk underholdningslitteratur, som især fandt sine læsere blandt middelstanden. Denne forstærkede interesse for specielt prosalitteratur er en væsentlig del af baggrunden for det gennembrud for danske romaner og noveller, som netop Thomasine Gyllembourg var med til at skabe.

Thomasine Gyllembourgs liv

Thomasine Gyllembourg blev født i 1773 som datter af Anna Bolette og Johan Buntzen, der tilhørte embedsmandsstanden i København. Som 16-årig blev Thomasine gift med den 15 år ældre *P. A. Heiberg*, som i et par år havde været huslærer for hende og hendes søstre. Heiberg var kendt i samtiden for sin kritik af den eneældige kongemagt, og han var en førende talsmand for borgerskabets krav om trykkefrihed – et krav der resulterede i censurens ophævelse. I 1799 blev trykkefriheden atter indskrænket, og kort tid efter blev *P. A. Heiberg* dømt til landsforvisning for sin kritik af regeringen. Han forlod landet og tog ophold i Frankrig, mens Thomasine og sønnen Johan Ludvig indtil videre skulle blive i Danmark.

Thomasine oplevede ikke sit ægteskab med Heiberg som lykkeligt, han var følelsesmæssigt indelukket, og hun følte sig ofte tilsidesat og umyndiggjort. I 1799 havde hun forelsket sig i den svenske baron Gyllembourg-Ehrensvärd, som var blevet landsforvist fra Sverige for meddelagtighed i mordet på den svenske konge Gustav d. 3. Han var en hyppig gæst i det heibergske hjem, som var samlingssted for tidens liberale, og efter *P. A. Heibergs* landsforvisning udviklede der sig et kærlighedsforhold mellem ham og Tho-